

Lahden yhteiskoulun lukion Yhteiskunta- ja talouslinjan pääsykoe 17.4.2018 klo 8.30-10.00

Ohjeistus:

- Tehtävät 1 (monivalinnat), 2 (käsitteet) ja 3 (väittämät) vastataan samalle konseptipaperille. Tehtävä 4 (essee) vastataan eri konseptipaperille. Kirjoita nimesi molempiin konseptipapereihin.
- Monivalintatehtävissä ja väittämissä on vain yksi oikea vastaus. Oikea vastaus 0,5 pistettä, väärä vastaus – 0,5 pistettä ja tyhjä vastaus 0 pistettä. Tehtävien kokonaispistemäärä on vähintään 0 pistettä.
- Kokeen maksimipistemäärä on 18 pistettä. Hakijan sama kokonaispistemäärä jaetaan kolmella, jolloin saadaan yhteishakuun lisättävät pisteet (maksimipisteet 6).
- Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 9.30. Kaikki koepaperit palautetaan kokeen valvojalle.

Tehtävä 1. Monivalintatehtävät (Oikea vastaus 0,5 p., väärä vastaus – 0,5 p. ja tyhjä vastaus 0 p.)

Pisteytys: (12 X 0,5 P → YHT 6 P)

1. Millä seuraavista vähemmistöryhmistä ei ole Suomessa virallista vähemmistöasemaa?
A) suomenruotsalaisilla
B) romaneilla
C) venäläisillä
D) saamelaisilla
2. Mikä väitteistä ei pidä paikkaansa? Lapsi voi saada Suomen kansalaisuuden automaattisesti
A) suomalaisen äidin synnyttäessä
B) ulkomaalaisen äidin synnyttäessä Suomessa
C) jos syntyvän lapsen isä on suomalainen ja naimisissa ulkomaalaisen äidin kanssa
D) jos hänet adoptoidaan Suomeen ja ainakin toinen ottovanhemmista on Suomen kansalainen
3. Mikä seuraavista ei ole työntekijäjärjestön käyttämä painostuskeino?
A) hakusaarto
B) yleislakko
C) työsulku
D) ylityökielto
4. Matti menehtyi. Hänen ja lesken yhteenlaskettu omaisuus on 120 000 euroa. Matilla on yksi lapsi nykyisestä avioliitosta ja yksi lapsi edellisestä avioliitosta. Mikä on edellisestä avioliitosta olevan lapsen osuus perinnönjaosta, kun puolisoilla ei ole keskinäistä testamenttia?
A) 0 €
B) 30 000 €
C) 40 000 €
D) 60 000 €

5. Kuinka suuri on arvonlisävero elintarvikkeissa?
- A) 0 %
 - B) 10 %
 - C) 14 %
 - D) 24 %
6. Ostat verkkokaupasta tuotteen, mutta päätätkin palauttaa sen. Kuinka pitkä on palautusaika verkkokaupassa?
- A) 7 vuorokautta
 - B) 14 vuorokautta
 - C) 21 vuorokautta
 - D) 1 kuukausi
7. Mikä seuraavista on yleisin viitekorko asuntolainoissa?
- A) prime
 - B) euribor
 - C) kiinteä korko
 - D) ohjauskorko
8. Missä yritysmuodossa toimii äänettämiä yhtiömiehiä?
- A) toiminimi
 - B) avoin yhtiö
 - C) kommandiittiyhtiö
 - D) osakeyhtiö
9. Jos hintojen nousu johtuu työntekijöiden palkkojen nousemisesta, niin kyseessä on
- A) kysyntäinflaatio
 - B) monetaarinen inflaatio
 - C) kustannusinflaatio
 - D) odotusinflaatio
10. Valmistut yliopistosta, mutta et saa heti töitä. Mitä työttömyyden lajia edustat?
- A) rakennetyöttömyys
 - B) suhdannetyöttömyys
 - C) kitketyöttömyys
 - D) kausityöttömyys
11. Millä seuraavista Euroopan unionin toimielimistä on yksinoikeus lakialoitteisiin?
- A) komissio
 - B) Eurooppa-neuvosto
 - C) parlamentti
 - D) Euroopan unionin neuvosto (ministerineuvosto)

12. Mikä seuraavista on finanssipoliittinen vaikutuskeino Suomessa?

- A) ohjauskoron laskeminen
- B) valuutan devalvointi
- C) verotuksen kiristäminen
- D) rahan painaminen

Tehtävä 2.

Määrittele seuraavat käsitteet:

Pisteytys: (4 X 1 P → YHT 4 P)

- a. välillinen demokratia
- b. kauppasota
- c. lobbaus
- d. aktiivimalli

Tehtävä 3.

Pisteytys: (6 X 0,5 P → YHT 3 P)

Pitävätkö seuraavat väittämät paikkansa (oikein/väärin):

(Oikea vastaus 0,5 p., väärä vastaus – 0,5 p. ja tyhjä vastaus 0 p.)

- a. Sote-uudistuksen myötä Suomeen suunnitellaan perustettavaksi 18 maakuntaa
- b. Kansalaisaloitteen laatimiseen vaaditaan Suomessa vähintään 100 000 äänioikeutetun nimet
- c. Suomen valtioneuvoston muodostavat Keskusta, Kokoomus ja Perussuomalaiset

Tutustu liitteenä 1 olevaan materiaaliin: Presidentinvaali 2018.

- d. Suomalaisista äänioikeuttaan käyttäneistä enemmistö äänesti vaaleissa ennakkoon
- e. Kolme aktiivisinta vaalipiiriä olivat Helsingin vaalipiiri, Uudenmaan vaalipiiri ja Varsinais-Suomen vaalipiiri
- f. Suomalaisista äänioikeutetuista jätti presidentinvaaleissa äänestämättä yli 35 prosenttia

Tehtävä 4. Essee (Vastaa omalle konseptille)

Pisteytys: (YHT 5 P)

- A) Kerro presidentinvaalien kulku ehdokasasettelusta presidentin valintaan (2,5 p)
- B) Tarkastele Suomen tasavallan presidentin valtaoikeuksia (2,5 p)

Liite 1. Presidentinvaali 2018, 1. vaali, äänestysaktiivisuus, koko maa

Äänestysaktiivisuus

Koko maa

Suomessa asuvat Suomen kansalaiset	69,9 %
Ulkosuomalaiset	13,3 %
Kaikki äänioikeutetut yhteensä	66,8 %

	Miehet	%	Naiset	%	Äänestäneet yhteensä	%
Ennakkoon äänestäneet	686060	33,2	873428	40,0	1559488	36,7
Vaalipäivänä äänestäneet	691969	33,5	717944	32,9	1409913	33,2
Äänestäneet yhteensä	1378029	66,8	1591372	72,9	2969401	69,9

Äänioikeutetut

	Lkm
Miehet	2064032
Naiset	2182771
Yhteensä	4246803

Vaalipiireittäin

	Äänioikeutetut	%	Äänestäneet yhteensä
Helsingin vaalipiiri	484684	72,1	349687
Uudenmaan vaalipiiri	732324	71,4	522984
Varsinais-Suomen vaalipiiri	374238	71,3	266768
Satakunnan vaalipiiri	176101	70,6	124360
Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri	21144	58,7	12406
Hämeen vaalipiiri	295369	69,2	204465
Pirkanmaan vaalipiiri	401093	71,4	286456
Kaakkois-Suomen vaalipiiri	365748	67,8	248021
Savo-Karjalan vaalipiiri	329900	66,3	218565
Vaasan vaalipiiri	337684	71,2	240555
Keski-Suomen vaalipiiri	217593	69,1	150444
Oulun vaalipiiri	367759	67,5	248219
Lapin vaalipiiri	143166	67,4	96471

Tilasto otettu 3.4. 2018: Oikeusministeriön tulospalvelu http://tulospalvelu.vaalit.fi/TPV-2018_1/fi/aanestys1.html